

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2-40 "

Nr. de Duminică
pe un an . 5 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA

și ADMINISTRAȚIA
Dacă se cere în ziua 20,
INSCRIȚIUNILE
se primesc la administra-
ția.
Măști publică și Loc de
scrie oostă fiecare și 20 m.
Manuscrisurile se în-
potează.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Manifestul tinerimei.

De Autorul părerilor libere.

Tinerimea noastră din Sibiu să fie bine-venită cu pornirile ei generoase! Este acum al doilea caz, când ea își afirmă, demn și categoric, dreptul la revoltă energetică împotriva anomaliilor sociale din viața poporului nostru. Atitudinea lor de energetică protestare în contra ideii de conciliantă politică pe de o parte, iar, pe de alta, intervenția din urmă a celor peste două-zeci de tineri în o chestiune de moravuri politice interne, cum este afacerea »Luptei«, dau acestor manifestații o specială importanță.

Iată aici o dovadă mai mult, că ceea ce spusesem noi despre pregătirea generației de astăzi, se confirmă de sine. Avem o pleiadă considerabilă de forțe tinere, unele intrate, altele pe cale a intra în diverse cariere, cari, în virtutea culturii lor și a vigoarei convingerilor lor, sânt în stare să dea întregii noastre lupte de existență o nouă înfățișare. Iată, prin felul cum se asociază în vederea unor pericole comune, prin modul chibzuit și hotărât de a și argumenta procedurile lor, cum își deschid singuri drum spre cauzele publice ale neamului.

Ceeace putem prezice, pornind din cazul semnificativ cu Sibiienii, este că azi mâne se vor găsi puncte de interes pentru o apropiere a tinerilor și din alte centre. Până acum s'a observat o mișcare îmbucurătoare în centrul maghiarizmului din Ardeal, la Cluj, unde tineri inimoși au luat asupra

lor realizarea unei apropieri între elementele mai capabile de acțiune. Brașovul, ce e drept, nu dă încă semne de a se demurășeniza și a se smulge de sub influența spiritului mașinal al dascălimei, dar să sperăm că la reorganizarea »Gazetei« vor ști și bărbații tineri de acolo să și mobilizeze forțele și să evite ca acest organ să ajungă în mâni ostenite.

Cu spiritul tinerilor din Banat nu ne împăcăm tocmai și știm că educația burgheză a »Drapelului« dlui Braniste nu le este de folos, dar nu ne îndoim că-i va ajunge și pe dânșii dorința de a călca peste preocupări și tradiții nefaste și de a se încinge cu ceilalți la munca cea rodnică, ce ne chiamă.

Când acești tineri de pretutindeni vor ști să imite pilda celor din Sibiu și să dea cuvenita atențiune acțiunii de regenerare a vieții noastre publice; când din toate problemele, ce se agită, ei își vor face obiecte de interesare continuă și vor dobândi cuvenita experiență și orientare pentru faptele mai mari și pentru influența mai multă în popor, se va constitui în mod firesc oastea de luptători, care va trebui să biruiască.

A interesa tinerimea de aproape pentru cauzele cele mari ale neamului înseamnă un început de câștig de cauză. A o face parte integrantă și militantă din viața publică este cea mai puternică garanție de viitor. Oamenii supărați să ne ierte, dar datorită oricărei prese naționale aceasta este, să contribuie la alcătuirea și inobilarea prielnicului aluat al zilei de mâne și să în-

registreze cu dragoste orice izbândă pe acest teren.

Noi ne propunem a urmări și mai departe, cu aceeaș râvnă și așteptare, dovezile de fapte și sentimente ale generației nouă și am fi de sigur cei mai satisfăcuți, dacă am vedea răsărind oameni noi pretutindeni, caractere ferme și luptători intrepizi. Și am fi cei mai fericiți să vedem cum nouăle forțe reușesc să se coboare tot mai mult în sufletul poporului, pentru a-l ridica la sine. Ne trebuie asemenea bărbați în fiecare cerc, în fiecare centru mai mic și mai mare, bărbați pe cari vremea și interesele nu i-a sleit de însuflețire și cari să știe să aducă o ordine, un echilibru, în ideile conducătoare.

Zilele de astăzi sânt așa de tulburi. Căndurile luminoase și bunele intenții pot așa de greu să biruiască. Inimile sânt seci și voințele slăbite și mulțimea neamului pare a fi poroasă și amenințată să se discompună. Venirea tinerimei, cu capitalurile ei de energie, ar fi acum ca o mână cerească! Deschideți deci porțile largi, celor ce vin în numele noștrilor credințe și biruință-vă toți căpi va birui neamul, căci nu ca dușmani și ca răsvrauți, nu ca să strice legea, ci ca s'o împlinească se anuță acești tineri la datorită lor.

Iar vouă, tovarăși din Sibiu, soli ai unei »noți mai bune«, deschideți-le de cale nouă, un salut de frație!

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Aducerile aminte...

De D. Anghel.

Eram doi călători în pustul larg al lumii, și întâmplările ne aruncase ca pe doi naufragiați pe coasta unei furtunoase mări. Averi nu pierdusem în acest naufragiu nici unul, nici celalalt; pentru bunul cuvânt că eram săraci amândoi, și că tot avutul nostru nu era făcut decât din luciul de lună, din rime rare și versuri sonore.

Eu aveam un palat ca locuință, ca un senior fabulos, cu ferestre deschise pe orizontul mării. Sub terasa de piatră valurile își cântau concertul lor milenar, și în afară de corăbille ce treceau însemnându-și dunga lor de fum pe cer, alți oaspeți n'aveam decât doar pe fantasticii delfini ce-și ridicau cozile lor din valuri ca niște ancore. Era un murmur etern, o sfadă de valuri, o convorbire de ecouri. Pescarii albi, iubitori de furtună, cu sborul lor grațios se jucau deapururi arătându-și piepturile lor mal albe decât spuma, se înălțau ca ridicați de un fir nevăzut, se alungau o clipă prin spațiu, apoi cădeau săgeată, pășind parcă pe apă, și se înălțau din nou umplând aerul cu țipetele lor stridente. Din spre port, glasul geamandurei străbatea sfâșietor la răsimpuș, ca cineva care se înecă și cheamă după ajutor.

Și în singurătatea aceia nefermuriță în care visam, ca un alt Ramses, scoborât dintr'o piramidă, un tânăr cu înfățișarea stranie, venea să mă cerceteze.

Fantazia sugubață a crivățului ce ridică și poartă nisipul alb al zăpezilor, îl gătea ca pentru o feerie, în roșul barbei lui enorme îl atârna țurțuri, manta albă de beduin îi punea pe umeri, turban de muselină albă devenea gugiul, ghete de cleștar îi punea în picioare, și astfel când se deschidea ușa mi l îmbăncea în casă...

La căldura salamandrel, omui fantastic de zăpadă se cobora din lumea lui polară, și redevenea prietenul meu. Cealul cald îl redescleșea gura, și versurile redescheteate începeau să cânte ca o biruință a primăverii. Așa era cel ce a renunțat la frumoasa lui barbă, și astăzi poartă mustața tunsă englezește, și o piatră de rubin, ca o picătură de sânge pe spuma crivăților lui tăiate ca din mantaua unui doge. De-atunci datează cele mai frumoase romanțe ale lui, cum e *Romanța celor trei corăbii*, *Tomis*, *Sosesc corăbille*, *Romanța celor trei galere* și multe altele. E o muzicalitate neîntrecută în aceste versuri, și nu mă sfiesc să spun că nimenea încă n'a scris versuri mai sonore la noi. Cuvintele cântă și se îngemănează ca notele în arpeggi. E o armonie intimă, rară, în versurile lui, și numai cei ce au scris versuri în viața lor pot să o simtă aceasta. Nu criticii sunt chemați s'o spuie și s'o catalogueze, ci numai acei ce-au scris și au trudit versul ca și el. Recitându-le aud și revăd marea mea dragă, revăd larna acea cumplită, când crivățul ca un alt Traian pe vremea năvălirilor ridica grăbit zidurile lui de zăpadă dealungul Dobrogei, ca de frica cine știe cărei năvăliri ce sta să vină.

În fața palatului vechiu, sub terasa, marea glas al mării amuțise, și cuprinsă de îngheț, se înlinda acum ca un câmp alb cât vedeai cu ochii.

Apoi într'o dimineață un vânt de sud a venit, și cu foarfece lui nevăzută tăind gheața de a lungul malului, a dat drumul banchizel la larguri. Ușor și lin, cu molcome legănări a pornit minunatul ostrov alb, și apoi s'a depărtat ca o insulă feerică luată de valuri.

«Sosesc corăbille,

«Vino,

«Să le vedem cum intră 'n port

șoptea fantasticul meu tovarăș, și ca și când am fi așteptat pe cineva, pe cine știți ce princesă îndepărtată, ori cine știți ce daruri trimise de vre-un nabab din Orient, alergam spre port, să vedem sosirea corăbiilor.

Și vasele mari, ocolind farul prefăcut în turn de cleștar, veneau jucând pe valuri, ca niște ghetări mănăși din țările polare.

Dela căpitan și pân' la cel mai tânăr, ani o sută parcă aveau marinarii, așa de albe te erau mustățile și barbule. Rigide stăteau funiile, ca din sticlă făcute, și din sticlă părea și pupa cu pilotul ei încremenit la bară.

Cei veniți de departe, coborau apoi, lăzile descindeau împrăștiind felurimea mirezmiilor, și tot Orientul încântat, ce doarme dincolo de apa Bosforului, cu palatele lui de maromă, cu cimiliturile lui străvechi, unde pietrele albe nălucesc noaptea sub palmieri ca niște fantome, ne chema parcă spre dânsul, norii albi fluturând ca niște năframe ne făceau semne, dar noi rămâneam locuți, legați de greaua ancoră a nevoiei. Noi stam locuți, și nu călătoream decât cu fantazia, noi rămâneam întinși pe marginea cheului trist de unde se deschidea înfinitul mării, ca doi albatroși cu aripile rănite.

Adunarea națională din Bucovina. Comitetul executiv al partidului național român din Bucovina a convocat adunarea națională pe ziua de 21 Noembrie n., orele 3 d. a., în sala »Armoniei« a palatului național din Cernăuți.

Ordinea de zi e următoarea:

1. Cuvânt de deschidere al președintelui.
2. Aprobarea statutelor (raportor Dorl Popovici).
3. Alegerea comitetului național.
4. Programul general (raportor Aurel Oaciu).
5. Discuția procedurii la alegerile generale în dieșă.
6. Eventualia.

O scrisoare a contelui Tisza. Contele Ștefan Tisza, publică în numărul de ieri al ziarului »Az Uj ág« o scrisoare în chestia tratativelor de pace, pe care o dăm aci în traducere. Mărturisim, că nu ne prea putem dumiri asupra rostului ei. El conține își repetă doar cunoscutele sale fraze, dar de spus nu spune nou nimic. Iar printre rinduri nu vrem să citim. Mărturisim că nici nu prea sântem intrigați de misterele cari acopăr întreaga această acțiune, în seriozitatea căreia, încep și cei cari au avut naivitatea să creadă la început, să se îndoiască acum. Publicăm deci mai mult ca un document la dosarul acestor tratative scrisoarea dlui conte, căreia altă importanță nu-i putem atribui. Scrisoarea adresată șef redactorului foil este aceasta:

Iubite prietene,

În trecutul apropiat în repetite rânduri mi-am exprimat, înaltea marelui publicității, vederile mele asupra situației, chemării și acțiunii politice a Românilor din patrie. Cu acest prilej am și spus că socotesc de sosit timpul pentru a risipi neînțelegerile, a nivela divergențele, a pune capăt agitației naționaliste și, în legătură cu asta, a acorda dorințele cari se pot împlini.

De atunci încoace am tăcut, pentru că schimbul întm de idei cari s'au pornit — în parte poate în urma șpilului meu — nu e încă merit pentru publicitate și pentru că discuția lor prematură ar putea să primejduiască scopul.

În meritul chestiei nu vreau să fac nici acum declarații, dar în numerele din urmă ale ziarului »Az Ujság« acțiunea inițiată de câteva persona-

lități competente ale Românilor din patrie a fost însoțită de niște comentarii, cari mă îndeamnă să te rog a da loc următoarelor:

Chestiunea naționalităților e una dintre chestiunile cardinale ale înțelegerii noastre politice naționale. Națiunea maghiară își poate împlini misiunea și-și poate așeza viitorul pe temelii sigure numai dacă va ține să rezolve această problemă mare.

Prin rigoare, dacă e necesar, — pe calea înțelegerii și a concilierii, unde numai se poate, — trebuie să creăm garanții ca fiecare cetățean al acestei țări să se închine înaltea ideii de stat maghiar, clădit pe unitatea politică a națiunii ungare. Și înțelegera nu e nicăiri mai motivată decât între Maghiari și Români. Aceste două rase stau doar izolate în marea slavă care li îngroapă și sânt crelate să se sprijină reciproc.

România din patria noastră trebuie convinsă că servește idealele neamului românesc și promovează interesele lui juste, dacă, fără rezervă și gând ascuns, se pune terenul realității de drept și în loc să slăbiască va năzu să întărească națiunea ungurească, cel mai sigur tovarăș de interese al României.

Cel care se străduiește să asigure condițiile primordiale ale acestei schimbări salutare, săvârșește o muncă patriotică vrednică de laudă; într'adevăr, nu merită dojană și ironie Românilor cari s'au dedicat acestei misiuni nobile cu intenții cinste și serioase. Că oare ostenețele lor vor fi încununate de succes, nu putem încă spune; dar ei au dreptul la simpatia caldă a tuturor Ungurilor cu judecată serioasă și, fără îndoielă, nu mă înșel când îmi dau voia să-i liniștesc, că toate dorințele lor, cari nu jignesc unitatea statului ungar și caracterul lui național, vor avea parte de primire frățască.

Ștefan Tisza.

»Tems« contra Austro-Ungariei. Ziarul parizian »Tems« continuă să se ocupe cu politica baicanică a monarhiei noastre și după ce dase în vileag știrile despre preținsa convenție militară dintre România și Turcia, acum publică o nouă »senzație«: la începutul anului 1909 monarhia noastră ar fi încheiat cu Turcia o convenție secretă, promițând Turciei cel mai larg sprijin în cazul unui atac din partea Rusiei și al Bulgariei. În schimb Turcia ar fi promis monarhiei noastre să nu facă concesii pe litoralele Mării negre nici unei puteri fără învoirea prealabilă a Austro-Ungariei.

În cercurile diplomatice din Paris știi l-se da numai puțină crezare. »Tems« urmărește ținta a asmuși Rusia împotriva Ungariei, făcând-o să creadă că Austro-Ungarie a fost vina că Turcia n'a acordat Rusiei din de a trece prin Dardanele.

Delegațiunile.

Prigonirea națiunilor nemaghiare — înfierată în delegațiunea austriacă.

Eri s'a început sesiunea ședințelor plenare ale delegațiunilor și atențiunea cercurilor politice din monarhie e îndreptată azi asupra acestor ședințe, cari deși nu vor schimba nimic din proiectele guvernului comun, proiecte condiționate și determinate exclusiv de voința monarhică, sânt totuș un prilej mai mult pentru orientarea opiniei europene asupra multelor stări de ne-sănătate din organismul politic al monarhiei și aduc noi fermente de agitație în frământarea generală pentru izbânda drepturilor naționale ale popoarelor.

Dar nu discuțiile din ședințele delegațiunii ungare prezintă momentele de interes general opiniei europene, căci în aceste discuții se repercută ca în totdeauna atât de displăcutele expectații ale grandomaniei ungurești, ci soluțiunile problemelor de existență ale monarhiei sânt indicate și de data asta de delegații Austriei, în discuții ținute la un nivel absolut superior.

În complexul chestiunilor ce s'au adus în discuție în ședința de ieri a delegațiunii austriace, delegatul slav Baljak și în deosebi luptătorul bucovinean Simionovici, au preocupat spiritele pentru câteva momente cu problema cea mai cardinală a monarhiei, cu problema egalei îndreptățiri a națiunilor, înfierând în termeni nemiloși prigonirea ungurească. N'au izbutit însă să obție un răspuns dela filo-maghiarul Aehrenthal, care și-a impus în mod consecvent o re-

Sarea amară a lacrimilor ne curgă de multe ori pe față, și balsamul a dormitor al versurilor, ne adormeau nostalgiile. Ceteam împreună poezii moderate, și fermecați de armonia lor, cercam să l'anspunem pe românește. Lucram amândoi, și poate dacă vremurile nu ne ar fi despărțit, colaborarea noastră să fi dat roade. Aveam unele afinități, și-mi aduc aminte că nu odată lacrimam amândoi, cetind versurile făcute din lacrimi și regrete, din spumă și fum ale lui Henry Bataille, autor ce e acum la modă și care a cucerit teatrele Parisului. E atâta tristețea în versurile lui, în căi îndușoșat și acuma de clipa aceea când l'am tradus amândoi, le desmărmântez dintr'o revistă uitată. Iată le:

Aducerile Aminte.

Aducerile-aminte-s odăi fără zăvoare —
Odăi pustii prin care, să intri nu'ndrăznești,
De când muriră în ele străbunii...

Și trăiești

Trecând pe lângă ele tăcut prin coridoare...
Le știi că sânt acolo, așa precum au fost —
Aci-i odaia roză și colo-i cea albastră...
Și liniștea sporește sub tristul adăpost
Și așa nepăsătoare se scurge viața noastră.

Adesea, amintirei — spre mine când se'n-dreaptă —
li zic:

Rămâi aice... Revin eu să te văd...
Și-n urmă toată viața știi bine că m'aș'captă
Dar totuși uit adesea să vin s'o mai revăd
Și multe sânt asemeni în casa mea bătrână

Ce s'au deprins încetul cu'ncetul cu uitarea
Și dacă-ar fi de-apururi, uitate să rămână —
Să nu mă mai îndrepte spre ele întâmplarea;
Nu cereți unei inimi mai mult decât vieții l...

Știu bine că-s acolo — că dorm după păreții
Odăilor...

Spre ele la ce m'aș'duce acum

Când le zăresc la geamuri de-apurarea din drum,
Și le-oi zări de-apururi așa o 'ntregă viață?

Arar cu toate acestea, când soarele coboară
O tristă presimțire mă prinde și mă'nghiață
Și cum nu-mi pot da seama ce i jalea asta amară
Eu trec...

Or, totdeauna, sporește încă-o moarte —
O turburare 'n taină, venind ne dă de știre
Că o amintire moare, or că s'a dus departe
Și-anume'n clipa-aceea nu știi ce amintire
Căci nu le mai ții minte când ești de moarte —
aproape...
„Și totuși simt în mine cum se închid pleoapele!

D. Anghel și I. Minulescu.

(Publicată în *Viața Literară și Artistică* a d. II. *Chendi*, sub pseudonimul Gabriel Sutz.)

Așa trăiam pe atunci, și când tăcea marea cu
glasurile ei, atunci ne vorbeau ruinile de care e
plină Constanța. Ca niște pelerini ne strecuram
în templul lui Poseidon, prin gangurile vechi,
unde se serbau poate riturile antice în onoarea
lui Neptun, zeul mării, al Românilor.

Cu tridentul în mână, de sigur, și cu pletele
și barba încălcite de alge, așa trebuie să fi stat,

cu fața întoarsă spre ape, când templul lui era
în ființă și strălucea alb la soare, înfruntând fur-
tunile ce l'băteau...

Frontoane și colonade trunchiate ne pove-
teau de glorioase vremi, de biruinți trecute, de
întristările lui Ovid și de câte alte lucruri ce nu
mai sânt.

Pe fiecare însă întâmplările l'au mănât aiure,
și eu unul nu m'am mai întors pe țărmul mării,
și astăzi când scriu aceste mă gândesc cu întris-
tare că are dreptate poetul când își plânge amin-
tirile și spune: că fiecă clipă ce trece, »sporește
încă o moarte»!

Prosper Mérimée.

Născut în Paris la 28 Septembrie 1808, mort
la 23 Septembrie 1870 la Cannes; fiu unic al
unui pictor talentat și al unei pictorese, vestită
ca portretistă de copii. A ramas dela ea un ta-
blou înfășurând pe Prosper în vrăstă de 5 ani.
Și Prosper era dibaclu în pictură, deși n'a învă-
țat-o sistematic.

Părinții l'au fost atel și liber cugător; Pros-
per Mérimée n'a fost nici odată botezat și-a fost
totdeauna sceptic, ascunzându și cu îngrijire in-
dușoșarea.

Deși s'a numărat printre romanticii, dintre cari
face în adevăr parte, se apăra mereu de orice
clasificare, cerind să l'scoată neafiat.

A fost romantic prin alegerea subiectelor din
Spania (Théâtre de Clara Gazul, Don Juan de
Marana, (Les âmes du Portugalre), Carmen,

până azi destinele țării, dar tirania lor a trezit îndemnul la o muncă înfrigurată și în partidele opoziționale, mai ales la socialiști. Muițămăta aprigului lor conducător Vandervelde, azi sânt un partid puternic a cărui cuvânt compoartă oarecare greutate.

În urma activității acestor fracțiuni sănătoase, majoritatea parlamentară a clericalilor a fost an de an fărîmată și la alegerile din urmă fusese redusă la șase voturi, drept probă, că aderenții clericalilor în popor se împuțioază și majoritatea clericală în parlament a fost numai un joc urît, care se sprijinea pe falsificarea voinței poporului. Opoziționali aveau cuvînt să fie convinși că la cele mai apropiate alegeri vor înfrînge partidul clerical. Elementele progresiste cunoscînd pe regele Albert drept un domnitor cu vederile largi și cu multă înțelegere pentru nevoile norodului, credeau, că va dizolva parlamentul. În mesajul de tron pe care Albert abea și l începuse, s'a dovedit însă că regele e moștenitorul și reprezentantul convins al ideilor și politicii defunctului Leopold.

Vorbirea lui Albert a stîrnit viu rezenez în auditoriul care a început să manifesteze sgomotos, dînd expresie desaprobarii sale. Deputații socialiști și liberali vociferau manifestînd pentru votul universal, egal și secret și gălăgia luase proporții atât de mari încît regele nici n'a putut să-și țină vorbirea. După ce s'a mai restabilit liniștea, a început să vorbească, dar abea spusese câteva vorbe, zicînd că singura reformă ce va introduce noul parlament va fi egala îndreptățire a școlilor mănăstirești cu școlile statului — și manifestația s'a ridicat din nou, atât de puternică încît regele a părăsit în fugă sala de ședințe.

Manifestațiile din parlament au continuat apoi și pe străzi și belgienii s'au alăturat cu căldură la cei ce se vedeau nesocotiți.

Momentul acesta va fi de o însemnătate epocală pentru viitorul țării.

petrec întâmplările povestite, cunoscător al psihologiei bărbaților și îndeosebi al femeilor.

Fausta e un caracter minunat prins, tot astfel și Tereza. Dragostea celei dintîi s'a prefăcut în ură, când a văzut mișelia lui don Garcia; a celeilalte dăinuiește până la sfârșit e gata a părăsi mănăstirea, a fugi cu don Juan, care voia să-și completeze lista bărbaților înșelați, punînd în frunte pe Isus, a cărui mireasă era acum Tereza. Iar când don Juan zdrobit de vedeni floaroase se întoarce la calea cînstel, Tereza, pîn' ce moare, îl învinue, că n'a iubit-o nici odată!

»Venus d'Ille« pleacă dela arheologie, ne dă o descriere vioae și plină de culoare locală a familiei arheologului din Ille, apoi zeflemisindu și colegii în romantism, ne dă o minune săvîrșită de statu zefei pîgâne: omorul spăimîntător a tinărului în noaptea nunței.

Dela el putem învăța ce tîrle dă lucrărilor de artă stilul îngrijit, care face dintr'o bucată bine încheiată ca psihologie, operă în adevăr artistică, în stare a se ceti cu plăcere și la patruzeci de ani după moartea autorului ei.

Manifestațiile din parlament.

De zile întregi se prevedea că mesajul de tron va întâmpina o primire furtunoasă în casa țării. Faptul s'a adevărit întru toate și partidul muncitorimii a înscenat o manifestația monstruoasă când regele a început să vorbească.

Ieri pe la amiază poliția înțesase ulițele cari duceau la parlament și muncitorimea în număr de vre-o zece mii s'a grămădit spre mijlocul orașului, huiduind clericali și manifestînd pentru votul universal.

Regele a sosit călare dela palat cu sulta sa și la censurile două a intrat în sală unde l aștepta familia regală. În clipa când regele s'a urcat pe podul unde-i era tronul, Vandervelde a dat semnalul și deodată trel-zece de senzatori și deputați au sărit în picioare strigînd:

— *Dizolvare! Trăiască votul universal!*

Pe urmă au bombardat tronul regelui cu ghemuri de hîrtie pe cari era scris cuvîntul «Dissolution». Lucrul acesta a durat vre-o zece minute; regele sta palid în picioare, cu hîrtiile în mînă și în vîlmășagul de glasuri nu putea spune nici o vorbă. Clericali văzînd că manifestația nu se mai sfârșește au înscenat o contra-manifestație, făcînd un sgomot infernal. Se părea de multe ori că s'au luat la înțierare. Socialiștii strigau regelul:

— *Guvernul dumnitate reprezintă Vaticanul și nu poporul belgian! Guvernul adevărat e guvernul minorității!*

Peste un sfert de clas s'au mai liniștit și regele a început să citească vorbirea, pe urmă socialiștii au început iar și regele cu familia a plecat de zor spre leșire.

Impresie în public.

După întâmplarea din parlament se poate deduce că se pregătesc evenimente însemnate și se pot aștepta și turburări în popor dacă guvernul clerical va continua să se susțină. Chiar liberalii cei mai cumpăniți sânt revoltați de felul în care s'au dezvoltat lucrurile și cer îndepărtarea clericalilor. Mesajul de tron nu se ocupă decît cu reforme clericale și opoziționali sânt hotărîți să împiedice chiar și cu forța executarea reformei ce privește școlile mănăstirești. În general s'a desaprobat faptul că regele s'a oferit unealtă în mîna clericalilor, fără să fi avut mai înainte în vedere nevoile poporului.

Vandervelde a declarat că manifestația n'a fost îndreptată contra regelui, ci a partidului clerical care face abuz de putere. Totodată a desmîntit faptul că lumea din piață a flulerat după regina în momentul când se da jos din faetonul său în fața parlamentului. Poliția a arestat un deputat socialist; în întreg orașul e fierbere. Se așteaptă în fiecare clipă să izbucnească turburări pe străzi, căci pretutindeni se mișcă valuri imense de lume.

O alianță balcanică.

— **Un pact bulgaro-sârbo greco-muntenegrean.** —

Ziarul »Sabah« din Constantinopol discută într'un recent număr al său chestia unei alianțe ce s'ar fi pus la cale între Bulgaria, Serbia, Grecia și Muntenegru în urma versiunii încheierii unei alianțe turco-române.

Articolul prezintă o importanță reală întrucît arată punctul de vedere turcesc în această chestie, îl dăm aci în întregime. Iată-l:

Correspondentul lui »Times« din Sofia reînnoiește un zvon, care se ivise acum un an și jumătate și care pe atunci dăduse prilej de multe comentarii în presă. Numitul publicist vorbește despre niște tratative bulgaro-sârbe în scopul încheierii unei alianțe la care vor participa Muntenegru și Grecia.

Pe înțelesul tuturor, acest zvon se poate preciza: »Să lucrează la o confederație balcanică

fără Turcia». Dar rostul lui nu e numai acesta, ci »creierea uniunii balcanice în contra Turciei«.

Care stat simte necesitatea încheierii unei astfel de uniuni — sau mai bine zis, alianțe? Bulgaria. Și de ce? Pentru că convenția militară turco-română — a cărei încheiere o anunță presa străină, — îngrijorează pe vecinii noștri din noul regat.

De mai multe ori am spus, că între Turcia și România nu există o convenție militară scrisă, dar că relațiile ambelor țări se potrivesc cu o alianță.

Să presupunem că s'a încheiat o alianță între aceste două țări. Această alianță, care ar trebui neapărat să fie defensivă și sub nici un cuvînt ofensivă, prin urmare admisibilă de toți, de ce oare să îngrijoreze pe Bulgaria? A arăta îngrijorare nu însemnează oare a recunoaște că se hrănesc năzuințe contrarii statului-quo?

Dacă — după cum pretinde corespondentul din Sofia al lui »Times« — zvonul despre o apropiere turco-română provocă atîta îngrijorare și alarmă la Sofia, pentru Sublima Poartă și cabinetul bucureștean, mai bună avertizare decît asta nu se poate închipui și — în acest caz — devine clar, că politica bulgară urmărește scopuri incompatibile cu era actuală.

E clar, pe de altă parte, că atît Turcia cît și România doresc și tind la conservarea statului-quo. Prin urmare luarea de măsuri pentru zădărnicierea aspirațiilor protivnice statului quo devine și mai necesară.

Nefiindu-ne cunoscut dacă au sau nu loc tratative bulgaro-sârbe în zisul senz exprimăm această părere nu către guvernul și presa bulgară, ci pe baza informațiilor reprezentantului lui »Times«.

Fie acest zvon fals, fie adevărat, o examinare a chestiei, dacă e sau nu cu puțință o astfel de alianță (bulgaro-sârbo-greco-muntenegreană), nu ne pare lipsită de folos.

Pe ce bază și în ce scop, va încheia Serbia o alianță cu Bulgaria? În schimbul serviciului ce l va presta Bulgariei — presupunîndu-se că grupul de aliați va ajunge la un rezultat favorabil — ce interes îl va fi asigurat Serbiei?

Interesele reale ale Serbiei cer să se aștepte a se vedea ce înfățișare va lua acțiunea Europei centrale la păstrarea liniștei. Căci, chiar dacă s'ar presupune că guvernul dela Belgrad urmărește o politică de rasă, cugetătorii Sârbi nu pot uita că populațiunea otomană de naționalitate sârbo e în cantitate mică, fără importanță. Marea majoritate a Sârbilor se găsește aiurea. Această asertațiune e în vigoare, bine înțeles, și pentru Muntenegru.

Mal trebuie luat în seamă și faptul că, după ce au întreprins de mai multe ori demersuri sore o înțelegere directă și n'au reușit nici odată, Serbia și Muntenegru prin intermediul Bulgariei, ajunge vor acuma la aceasta? Și întru cât se potrivesc cu interesele Serbiei și Muntenegrului aflarea acestor state sub efectele mijlociei bulgărești?

Dar ce i de zis asupra zvonului despre alipirea Greciei la această alianță?

Dela o vreme încoace, două versiuni circula adesea prin presă: una, relativ la o înțelegere între bisericile bulgară și greacă, alia despre o alianță greco-bulgară. Cea dintîi chestiune — o afacere bisericească — n'are nici o legătură cu politica otomană.

Politica beneficiului din certurile dintre naționalitățile otomane — o însușire a vechiului regim — este dezaprobată de guvernul constituțional. Dovadă: spre a pune capăt diferendului bisericesc, ce cauzează ostilități între cele două naționalități otomane rumeliote, noul guvern a făcut sacrificii materiale și morale. Este probabil că la o împăcare între bisericile bulgară și greacă tot se va ajunge într'o zi, cu toate că evenimentele dovedesc că acest timp n'a venit încă.

În adevăr, dacă s'ar limita lucrul numai la afacerile religioase ale regatului bulgar independent, această parte a chestiunii corespunde cu tendința urmată de patriarhatul ecumenic față de autonomia religioasă a statelor independente. Nu este la fel însă, chestiunea unei alianțe politice între Grecia și Bulgaria. Dacă scopul alianței este conservarea statului-quo-lui, în acest caz atît Bulgaria cît și Grecia și Turcia ar trebui să caute

Stabilimentul medical

Dr. A. COSMUTZA

Budapesta, Ferencz körút No 29.

S'a deschis în 1 Mai 1910 pentru morburii interne, de nervi, chirurgie și urologie.

La cerința publicului stă la dispoziție în cazuri grele consultările cu cei mai renumiți profesori și specialiști din Budapesta.

Laboratoriu medical și bacteriologic.

a o încheia. Căci azi nu se poate găsi un partizan mai sincer al statu-quo-ului balcanic, decât Turcia. Dar nu se poate crede că baza alianței este statu-quo, căci depeșă din »Times« atribuie Bulgariei dorința unei alianțe în dorința provocată de asigurarea statu-quo-ului balcanic prin înțirirea legăturilor turco-române.

Atunci se impune întrebarea: pe ce bază vor să încheie alianță Bulgaria și Grecia? Ce interes va avea Grecia în această afacere? Dacă Bulgaria ar asigura Greciei, Serbiei și Muntenegruului condițiuni avantajoase, atunci unde vor rămâne aspirațiile idealiste foarte vaste ale politicianilor bulgari?

Fiecare din toate aceste împrejurări arată cât e de grea încheierea alianței de care vorbește »Times«.

O alianță se poate încheia, dar cu condiția ca în ea să fie unii cari păcălesc și alții cari sânt păcăliți. Bulgaria fiind statul cel mai puternic dintre celelalte aliate presupuse, nu se va lăsa să fie păcălită, dar și nici celelalte guverne nu vor fi atât de naive ca să se lase să fie trase pe sfoară.

Anul trecut, tocmai în sezonul de față regele Bulgariei a făcut o călătorie în Serbia sub pretext de vînat. Pe-atunci s'au stîrnit zvonuri de acestea. Era vorba chiar de o logodnă a principelui moștenitor sârb cu una din fiicele regelui Bulgariei. Toate aceste zvonuri au fost apoi risipite de vînturi. Poate că și acum este același lucru, ba chiar foarte probabil, căci în această alianță, ce se pune la cale, după cum se înțelege pe o bază de aspirațiuni, părțile contractante nu găsesc interese egale.

Față de toate aceste alianțe pretinse și utopice, lumea otomană e mîndră de a vedea numai un fapt mare, strălucitor: manevrele noastre ce scot la iveală forța noastră militară. Parada ce va avea loc peste câteva zile în prezența padișahului pe câmpul manevrelor, va înfățișa clar măreția forței, care e cea mai sigură garanție pentru apărarea statului-quo. Progresivele neîncetate ale armatei otomane ar trebui să satisfacă pe toți doritorii de pace, căci această armată este cel mai bun și sincer apărător al statu-quo-ului balcanic.

606

în Academia Română.

— O comunicare a d-lui Dr. Marinescu. —

Un frumos tur de forță, a fost — scrie »L'Independance Roumaine« — comunicarea dlui Dr. Marinescu la Academia Română asupra descoperirii Dr.-ului Ehrlich; ilustrul profesor a știut să facă interesant și atrăgător chiar, un subiect îngrat și în genere confuz, pentru un profan, din pricina amănuntelor tehnice.

Atât savanții noștri prezenți la ședința de Sâmbătă, a Academiei cât și numerosul auditor ce umplea locurile rezervate publicului, au putut fi satisfăcuți; căci sânt cu toții lămurii asupra valorii falmoase descoperiri a celebrului medic german, care a fost denumit în sânul savanțel adunări dela Academia română, de un »adevărat apostol al științei«.

Savantul profesor Dr. Marinescu, a debutat în comunicarea sa, printr'un scurt istoric al științei în general și în particular al medicinei.

Medicina, spunea d-ss, se află actualmente într'a treia fază și adică în faza experimentală.

Astăzi se lucrează în laborator și pe baza observațiilor culese se alcătuește totul. Apoi Dr.-ul Marinescu cuprinde sămburele subiectului; el

vorbește de valoarea Dr.-ului Ehrlich și de importanța descoperirii sale și vorbește despre aceasta cu un entuziasm convins. Arată pe ilustrul savant german, în laboratorul său, urmărind opera sa, în timp de douăzeci de ani, fără întrerupere cu o admirabilă răbdare și o tenacitate extraordinară.

În sfârșit, lată sosind descoperirea științifică, încoronând acea muncă enormă și atâtea laborioase eforturi.

Drul Marinescu pune punctul pe i. El explică felul cum lucrează prețiosul remediu și mai întâi expune cu o perfectă claritate în ce mod își câștigă organismul imunitatea.

Celula este încunjurată de organe infinite de mici prin care se operează nutriția, alimentația și propria sa dezvoltare.

Întâmplându-se ca celula să fie atacată de o toxină (otravă produsă de microbi) imediat organele ce înconjoară celula, se înmulțesc pe hypergenerațiuni și o împiedecă de a pătrunde. Se produce atunci, o adevărată luptă. Și dacă toxina izbutește a pătrunde în celulă, — o distruge. Dacă dimpotrivă, o respinge, ea e luată împreună cu micile organe salvatoare și dusă în torrentul circulator.

Toate, atunci, formează împreună anti-toxina, care asigură imunitatea organismului.

Fie-care fel de boală își are imunitatea sa particulară.

Drul Marinescu vorbește apoi, de diferitele medicamente, întrebuințate, în contra acestei avarii a sîngelui, înamicul lui 606.

Subliniază, că remediu lui Ehrlich combate cu succes microbul, fără a atinge organismul.

Oratorul vorbește de aplicarea lui 606 la boalele nervoase și insistă în mod particular asupra cazurilor de paralizie, aproape necunoscute în secolul XVIII-lea, și cari sânt atât de dese în ziua de azi. Semnalează în trecere, că afecțiunea aceasta nervoasă face de obicei cele mai mari ravagii printre lucrătorii drumului de fier și în special printre mecanici și focari.

Drul Marinescu, găsește că descoperirea drului Ehrlich a fost primită cu prea mult scepticism de unii și cu prea mult entuziasm de alții.

Blamează atitudinea savanților francezi și în special a drului Doyen, care, după părerea sa, nu au apreciat îndeajuns valoarea noului remediu.

El nu crede că cele câteva cazuri mortale cari s'au produs, au putut avea de cauză întrebuințarea lui 606. Se pot imputa acele cazuri, numai stărei desperate a bolnavilor cărora li-s'a făcut injecția cu 606.

Savantul doctor, concludă că ne găsim în fața unui medicament mult superior mercurului. El dărimă bazele seroterapiei sifilistice și asigură unitatea pasivă.

Cu toate acestea drul Marinescu e de părerea că descoperirea aceasta e perfectibilă și că 606 este începutul unei serii de noi descoperiri.

Dar rezultatele obținute deja sânt demne de remarcat sub toate rapoartele.

Aceasta interesantă comunicare a fost ascultată la ședința Academiei române, cu tot interesul ce-l prezintă importanța subiectului și felul măiestru cum a fost tratat.

Chestiunea irlandeză.

VI*.)

Emanciparea catolicilor (1829).

Străduințele patrioților irlandezi aveau să fie încununate de un succes parțial: emanciparea catolicilor, căreia avea să-i urmeze peste câțiva ani emanciparea economică.

În ciuda crizelor ministeriale provocate de chestiunea catolică, abia la 1829 a fost cu puțință rezolvirea acestei chestiuni, prin o lege adoptată de ambele camere. După moartea lui Grattan, moștenitorul său politic William Plunkett, irlandez protestant și avocat ca și Grattan, aduse din nou în discuție, în camera deputaților, reclamațiile catolicilor propunând camerei, la 28 Februarie 1821, să se constituie în comisiune pentru examinarea lor. Propunerea fu primită cu 227 voturi contra alor 221. Plunkett prezintă două proiecte: unul le dădea catolicilor dreptul de a ocupa orice funcție publică, în afară de funcția de cancelar al Angliei și vice-rege al Irlandei; al doilea îi dădea regelui un drept de veto în ce privește numirea episcopilor (din partea Romei) și le impunea preoților catolici un jurământ politic pe care putea să-l depună fără scrupule.

În discuția aceasta Canning și-a rostit unul dintre cele mai frumoase discursuri în favoarea catolicilor, secerând aplauze chiar din partea dușmanilor. În a doua cetire, proiectul e adoptat cu 254 voturi contra alor 243, iar în a treia cetire cu 226 voturi contra alor 197. Discursul lui Canning avuse efect. Din nenorocire, camera lorzilor era ostilă emancipării. Cu toate aceste guvernul ar fi putut să învingă opoziția lorzilor, dacă ar fi depus în favoarea proiectului un minim de stăruințe. Dar majoritatea membrilor cabinetului erau și ei contra emancipării și chiar și fratele Regelui, ducele de York, moștenitorul presumpțiv al tronului, se declara împotriva ei. Între astfel de împrejurări proiectul adoptat de camera deputaților a fost respins de lorzi cu 159 voturi contra alor 120.

Pentru a-și întări poziția și a-și alina voturile, președintele Liverpool se hotărî pentru o remaniere ministerială largă și o mișcare tot atât de largă în administrația înaltă. Canning fu numit guvernor general al Indiei; Robert Peel ajunse secretar general al ministerului de interne; marchizul Buckingham, nepotul lui Grenville și șeful partidului, fu numit duce etc. Pentru e calma spiritele din Irlanda, guvernul numi vice-rege pe marchizul Wellesley, bărbat politic cu vederi liberale, iar pe Plunkett îl numi procuror general.

Numirile aceste nu puteau să aibă însă rezultatul așteptat. Atât despre Wellesley cât și despre Plunkett se știa că sânt favorabili reclamațiilor catolicilor și acum aveau să reprezinte un guvern care le refuza egalitatea politică! În același timp însă alături de acești doi prieteni ai emancipării rămăseră în slujbă o seamă de funcționari înalți, ostili emancipării, provocând un antagonism primejdios în înalta administrație irlandeză. Și asta într'un moment când catolicii erau extrem de agitați în urma respingerii proiectului prezentat de Plunkett, iar protestanții îngroziți de un șir de crime politice îndreptate împotriva persoanei și a bunurilor lor.

Dela 1798 și 1803 încoace Irlandezii renunțaseră la insurecția armată, convingându-se despre neputința lor de-a duce război deschis cu puternicul stat englez. Se formase însă o nouă asociație misterioasă numită »Whiteboys«, (îlăcâii albi), cari se hotărî să pedepsiască ei pe cei ce îi vor asupra pe irlandezi. Războiul lor era îndreptat mai ales împotriva proprietarilor protestanți cari îi neîndreptătau

*) Vezi »Tribuna« n-rul 214, 217, 219, 220, 225 228.

Cei cari
doresc: **mobile**

bune,
frumoase,
ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile
Székely și Réti
din Marosvásárhely,
(Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedăm franco în orice parte a Ardealului. - Atelier de primul rang.
— Mare asortiment de —
trusouri pentru mirese.

pe arendașii catolici. Aproape nu trecea săptămână ca vre-unul dintre acești proprietari să nu fie asasinat, el și întreaga lui familie. Și crimele aceste se săvârșeau în ziua mare, și cu toate acestea nu se găsea nici un martor, de oarece tot poporul era de partea asasinilor misterioși.

Crimele aceste ajunseră însă atât de dese și de-o cruzime atât de revoltătoare, încât parlamentul, la cererea guvernului, votă o lege excepțională, deocamdată pe 6 luni, apoi prelungită. — prin care viceregele primi autorizația de-a declara în stare de asediu orice comitat în care s'ar săvârși crime. O altă lege aduce restricții severe în ce privește fabricarea și vânzarea armelor. Grație acestor măsuri excepționale Wellesley reuși să stabilească ordinea. Dar în schimb se năpăstuise asupra țării o altă nenorocire: foametea.

Toamna anului 1821 fusese ploioasă și cartofii, nutremântul de căpetenie al Irlandezilor, începură să putreziască în pământ. Pe la începutul anului 1822 prețul cartofilor se încinci. Urmează o mizerie nespuse și boli, cari secerau mii de vieți. Guvernul englez deschise o subscripție publică, care aduse mai multe milioane. Ajutorul cel mai mare le veni însă de sus: o recoltă bună în anul următor. Neînțelegerile dintre catolici și protestanți însă nu încetară nici după aceasta.

În vremea aceasta în Anglia Canning, care se pregătea să plece în Indi, în noua sa slujbă, făcuse o ultimă încercare în favorul catolicilor. Deocamdată propuse admiterea în camera lorzilor a părilor catolici, între cari se aflau reprezentanți ai celor mai fruntașe familii din țară. Canning spera că lorzii vor fi mai accesibili față cu emancipare parțială și și dădea seama că consecința logică avea să fie apoi o emancipare generală. Propunerea lui însă fu respinsă de lorzi; numai deputații o adoptară cu o mică majoritate.

Canning n'avea însă să plece. Moartea lui Castlereagh, care într-un acces de nebunie se sinucise, îl aduse în fruntea ministerului de externe, făcând din el spiritul îndrumător al guvernului. Fără îndoială, Canning era hotărât să realizeze emanciparea catolicilor, dar împrejurările nu erau încă favorabile. În anul 1825 rosti un discurs splendid pentru propunerea lui Burdett, făcută în favorul catolicilor. Ca de obicei, deputații adoptară propunerea, dar lorzii o respinseră.

La 1827 marele duce de York și în același an premierul Liverpool se retrage, cedându-și locul lui Canning. Noul premier declară că guvernul e hotărât să rezolve chestiunea catolică. Înainte de a-și putea însă realiza programul, Canning moare subit.

În locul liberalilor veni la putere conservatorii, în frunte cu Wellington ca ministru-președinte. Amicii lui Canning, în frunte cu Palmerston, fuzionară cu partidul liber și trecură în opoziție. Se făcu o mișcare întinsă în toată administrația. Nu mai era vorbă de emanciparea catolicilor și irlandezii credeau că nu mai au ce spera, în vreme ce triumful nu avea să mai întârzie decât puțină vreme, — grație agitației neobosite alui O' Connel.

Acest agitator crease la 1823 o nouă organizație catolică, în locul „biroului catolic” și al „comitetului catolicilor” disolvate de guvern. Toată Irlanda catolică se grupă în jurul noiei organizații. Cinci milioane de catolici ascultau de această asociație condusă de O' Connel. Protestanții, din partea lor, alcătuiseră și ei o organizație de logi oron-giste, numărând aproape 800.000 afiliați.

Toate încercările guvernului englez de-a pune capăt agitației legale fură zădarnice. Asociația catolică, după ce se disolvase de formă, a doua zi se reconstituie din nou sub titlul unei asociații exclusiv caritabile. Organizația dispunea de fonduri, de ziare, de oratori; publica manifeste și broșuri, și ținea numeroase meetinguri. Și, înainte de toate, avea

în frunte un bărbat nu numai de o îndrăzneală rară, dar și de-o prudență extraordinară în ce privește execuția planurilor. Talen-tul său de organizație făcu minuni. La cuvântul său de ordine, alegătorii catolici din colegiul dela Waterford, aproape toți arendași mici, votară pentru un candidat protestant, împotriva lordului Beresford, proprietarul pământurilor pe cari le țineau în arendă. În anul 1828 dădu o nouă probă și mai strălucită: își puse candidatura, în colegiul Clare, împotriva lui Vesey Fitzgerald, noul președinte al biroului de comerț. O'Connel știa că fiind catolic n'avea drept de-a fi ales și alegerea avea să fie casată. *Cu toate acestea își puse candidatura și reuși.*

Guvernul se văzu bătut de organizația lui O'Connel, care în viitor putea alege în toate colegiile pe cine voia. Un guvern nu se poate expune la manifestații atât de primejdioase și Robert Peel, noul ministru-președinte, se hotărî să săvârșească opera emancipării catolicilor. Îndată după deschiderea sesiunii din 1829 propune camerelor un proiect de lege prin care li-se recunosc catolicilor drepturile de cetățeni, în schimbul unui jurământ care nu jignia conștiința lor. Pe viitor catolicii puteau să ocupe orice funcții, cu excepția funcției de cancelar al Angliei și Irlandei și vicerege al Irlandei.

Cu această reformă începe o nouă eră în istoria Angliei.

Scrisori din Garansebeș.

Caransebeș, la 7 Nov. 1910.

În ultima scrisoare am comunicat vestea înfrângerii lui Burdia, ce a suferit-o la alegerile din sinul Reuniunii de cântări, care și-a ales președinte pe dl Dr. Gheorghe Lobonțiu, iar comitetul exclusiv numai dintre naționaliștii probați. Ei bine, această veste plăcută, a scos din sărite pe regele Danemarcei de Sud, pe Burdia; imediat a grăit să nimicească alegerea cu apucăturile cele mai neonestе. Și cu succes! Erau unii de părere, că existența Reuniunii de cântări e în pericol, dacă nu cedeză și împlinește dezideratele lui Burdia, și întreg comitetul cu președintele în frunte a abzis.

S'a procedat deci la alegerea nouă. Fostul președinte, satelitul-cumnat alui Burdia, Borțun, la porunca lui Burdia a curierat orașul după membrii noului, Burdiști. Le a succes a înscrie vre o șapte jidani și vre o patru germani, destul, ca să majorizeze voința obștei. Iar la convocarea adunării generale, cu șiretlicuri au lăsat nechemăți, membri noul naționaliști, iar alegerea au efectuat-o cu atâtea apucături necinstite și nepermise, de-a succes a alege în locul lui Borțun pe dl Patriciu Dragalina, care a îmbătănit ca profesor la preparandia din loc, și cred că n'a avut nevoie, tocmai la bătrânețe, să și compromită trecutul cinstit. Dânsul bunăoră așa a fost ales, că fără a se împlini voința membrilor, a vota nominal, președintele ad hoc, primarul Bordan simplamente l-a declarat președinte ales.

Eram disperăți. Poftiți și aici învingerea lui Burdia, care declarase, că numai candidatul lui poate fi președinte, cum s'a și întâmplat. Ce n'a putut face o societate cultă, a da probe despre înfruntarea violenței, au făcut cu succes minunat, coriștii. S'au pus în grevă, ne mai voind ea cânte. Și dl Dragalina a abzis.

Duminecă, la 6 Nov. a fost deci larăși alegere la Reuniunea de cântări. De data asta a fost reales cu însuflețire, unanimă, dl Dr. Gheorghe Lobonțiu. Vestea aceasta s'a lăsat în oraș cu luțimea fulgerului, și a produs o bucurie nespuse de mare. Era vestea înfrângerii totale a lui Burdia, și lumea răsufla ușurată după biruința de mult dorită. Seara, deși sufla un vânt năprasnic, cetățenii cinstiți au organizat o manifestație cu lampioane aprinse și în șir lung, în frunte cu harnicii profesori Dragomir și Tataru, la sunetele muzicel,

au străbătut orașul, pe lângă reședința lui Burdia (care de frică coborîse obloanele de fier la fereastră) până la locuința din nou alesului președinte Dr. Lobonțiu.

În mijlocul câtorva sute de oameni, grăește dl Dragomir, întrerupt mereu de însuflețite exclamări ale cetățenilor. Radios răsunde și mulțumește pentru încredere nou alesul președinte. Apoi urmează corul cu câteva cântări frumoase.

Pe urmă convoiul întreg pleacă pentru a se întâlni în curînd în restaurantul lui Lichtnekert.

Aici eram așa de mulți, de n'a mai rămas puțin de loc disponibil. Veselia a fost de nedescris. Bărbăteasca vorbire a secretarului episcopesc, Cornean, frumosul toast al doctorului Hadan au plăcut mult.

Val învinsului! În urma desvării iregularităților săvârșite la Comunitatea de avere, Burdia, începe să și piarză prietenii săi. L-au părăsit jidanii, creștinii, și a rămas numai avizat la societatea „patentatului naționalist Dr. Ionescu”. Cu el își face plimbările, cu el ține consiliu în colțul cafenelei. În absența lui, stă singur, părăsit, ca puil cucului.

Cu atât mai deasă și numeroasă e tabera națională, adunată zilnic sea a la bere la Lichtnekert. Glumele sărate ale lui Tataru, și umorul sănătos a lui Badea Ștefi din Lugoj și hangul. Cor.

Din străinătate.

Programul guvernului francez. Ieri, Marți, s'a prezintat noul guvern alui Briand parlamentului. După scenele furtunoase cari au premers demisiunii și reconstruirii cabinetului, se credea că și ziua de Marți va fi furtunoasă. Nu s'a întâmplat însă nimic. Prezintarea guvernului s'a făcut în liniște și tot în liniște relativă au fost ascultate și declarațiile ministrului-președinte Briand.

Programul guvernului nu e atât de lămurit cum s'ar fi așteptat. Briand anunță înainte de toate că noul guvern e hotărât să apere și să perfecționeze izbânzele republicei și că se va sprijini numai pe o majoritate republicană. Va prezinta parlamentului proiecte de legi pentru apărarea operei de laicizare a republicei, pentru reforma legii electorale, reforma judicaturei, a pragmaticei de serviciu și a legii impozitelor. Va lupta în același timp împotriva anarhiei și a dizordinei, fără a restrânge însă dreptul de asociare liberă. Guvernul nu va suferi însă ca syndicatele să organizeze o acțiune politică, ci prin o lege va lămuri chestia unei eventuale greve a unor angloiați ai statului. Nu se poate admite ca viața națională să se paralizeze și patria să fie adusă în primejdie. Guvernul va cere deci dela parlament să aprobe niște măsuri proprii, să asigure serviciul administrativ și comunicația și în cazul grevei unor angloiați ai statului.

Briand încheie declarând că guvernul e hotărât să apere și întărească forța armată, care e cea mai sigură garanție a păcii universale.

Îndată după citirea acestor declarații s'a trecut la discuția lor. Discuția e de-o calmitate aproape plictisitoare.

Convenția turco-română în Sobranja bulgară. Din Sofia se anunță: În discuția asupra răspunsului la mesajul de tron a luat cuvântul

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Welsmayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

și Malinoff, ministrul de externe al Bulgariei, rostind un mare discurs în care s'a ocupat și cu preținsa convenție militară turco-română. Malinoff a spus între altele:

Bulgaria a avut totdeauna o politică externă națională, iar nu naționalistă șovinistă. Recenta remaniere ministerială nu a schimbat nimic în politica externă a cabinetului. Bulgaria trebuie să fie puternică căci marile succese ale Bulgariei sunt datorite mai ales forței sale militare. Cabinetul a practicat și voește să practice și pe viitor față de Turcia un sistem de concesii, dar vrea în același timp să găsească și la Constantinopol același spirit de conciliațiune. Intre Bulgaria și Turcia este necesară o amicitie durabilă și puternică. Raporturile turco-bulgare sunt bune, dar ar trebui să fie amicale. Confederatiunea balcanică este încă pe multă vreme o himeră. Alianțele sunt inutile, simple înțelegeri și apropierea popoarelor balcanice sunt suficiente. Într-o astfel de înțelegere rezidă adevărata garanție a păcii în Orient.

Cu România și Serbia, Bulgaria întreprinde raporturi amicale. Convențiunea turco-română nu există pentru guvernul bulgar, întrucât a fost categoric desmințită, și apoi pentru că din motive ce le cred inutile a le arăta act. (Sgomot), această convențiune nu va exercita vre-o influență asupra raporturilor bulgaro-române care au fost și vor rămâne amicale.

Chestiunea refugiaților macedoneni a fost tratată cu demnitate pentru Turcia și pentru Bulgaria.

D. Malinoff a desmințit afirmațiunea că ar fi voit să ridice astăzi în fața puterilor chestiunea macedoneană.

Ministrul a declarat apoi că o mare adunare națională va fi convocată. Ea nu va avea un caracter revizionist, ci va pune numai textul constituțiunii în armonie cu situațiunea Bulgariei ca regat independent.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 9 Noembrie n. 1910.

— Un dar regesc. Din Iași ni se scrie: Majestatea Sa Regina a trimis I. P. S. S. Mitropolit D. D. Dr. Pimen, împreună cu o scrisoare, două acopereminte pentru Sfântul Potir (procovețe), lucrate de Majestatea Sa, în formă de broderie din fire de ibrișin și ornate cu pietre imitație de diamante, de o valoare artistică nelăntrecută și vrednică de Augusta mână de Regina artiste.

Aceste acopereminte sânt destinate unul pentru biserica Trei Ierarhi și altul pentru Biserica Sf. Nicolae Domnesc din Iași de curând restaurate și sfințite. Pe unul sând brodate sublimile cuvinte: «Sus să avem inimile».

I. P. S. S. Mitropolitul pătruns de recunoștință pentru frumosul dar artistic cu care Majestatea Sa a înzetrat bisericile monumentale din Iași, după ce le a sfințit, le a expus în biserica mitropolită, ca pe niște odoare vrednice de admirat și de imitat.

— Întrebarea unui cititor curios. Primim dela un cititor următoarea scrisoare:

Onorată redacțiune, Discuția părerilor libere din »Tribuna« a avut drept ramificare o mică polemică între »Drapelul« și dl. Dr. Ioan Lupaș. »Tribuna« a reproduș crisoarea dlui Lupaș și au rămas cu toții cu impresia că în chestiunea asta dreptatea e de partea dînsului. Am așteptat și răspunsul făgăduit de »Drapelul« după întoarcerea dlui Dr. V. Braniște, dar până azi ziarul din Lugoj nu a mai suflat nici un cuvânt, deși au trecut de atunci câteva săptămâni. Poate va fi înțeles și dl Braniște că e mai bine să nu mai răspundă, neavând ce să opue argumentelor dlui Lupaș. Cu toate acestea să mi-se ierte dacă mi a rămas o nedumerire și nemulțămire de pe urma acestei polemici. Dl Dr. Lupaș a găsit de cuviință să amestece în discuție și o persoană străină de ea, pe venerabilul președinte al »Asociației« dl

Ioșif Șterca Șuluf, lovindu-l într'un mod puțin cuviincios și pe de-asupra cu aluzii misterioase pe care noi celce ne aflăm departe de »culisele« centrelor nu le putem înțelege. Ce a putut greși președintele »Asociației« tînărului și îndrăznețului nostru savant? Ce păcate sau trădări misterioase va fi săvîrșit acest om încărunit în merite tocmai acuma la capătul unei vieți pline de fapte frumoase?

Să întreb dacă este lucru cavaleresc și cuviincios ca un tînăr, fie și de valoare recunoscută, să atace în mod atât de neal pe un om bătrîn și cinstit de toți, fără a prezenta și dovediri nimica. Specialitatea dlui Lupaș e istoria, pottească deci și dovedească nu cu cuvinte și afirmații, ci cu fapte, date și documente după metoda științei sale, altfel vom fi nevoiți a-l însira între tinerii »oțeliți« neastîmpărați cari surpă și dărîmă totul fără să construiască nimica. Aceasta e părerea mea și cred a tuturor celor ce vor fi citit aluziile și atacurile sale puțin motivate. *Dexi et salvavi animam meam.*

Un cetitor.

Deși nu aprobăm tonul acestei scrisori, am publicat-o anume spre a nu înăbuși expresia opiniilor contrare și spre a nu ni-se aduce învinuirea că sântem parțial în favoarea unui colaborator pe care alifel îl prețuim. D. Lupaș are deci cuvîntul. *Redacția.*

— Știința medicală în evul mediu. Azi când pentru cea mai mică sgariețură alergăm la medic, gîndindu-ne la începuturile științei acestei ne vine să zîmbim de posibilitatea groaznicilor chinuri ce va fi suferit omenirea pe când actualele mijloace și instrumente chirurgicale erau încă necunoscute.

În Germania contele Declo prin anul 1190 suferea de hidropizie și doctorul său ca să-l vindece l-a spintecat burta fără multă bătaie de cap. Firește, a murit, dar acesta era pe atunci singurul mijloc de a scăpa de suferințele lui pămîntești. În 1194 arhiducele austriac Leopold căzînd de pe cal și-a rupt un picior iar medicul nu s'au gîndit să l-i amputeze ci l-au bandajat cum a dat sfinți. Ziua următoare s'au arătat simptome de cangrenă și atunci îndrăsneau doctorii cu atât mai puțin să se atingă de el. Arhiducele a dat poruncă unui servitor ca să l-i taie c'o săcură. De dureri, s'au poate infecția se învechise, a murit și el.

Și nici chiar cu două veacuri mai tîrziu nu ne putem mîndri cu progresul științific pe teren medical, căci într'un rînd arhiducele și împăratul de mai tîrziu Albert simțindu se rău credeau că l-or fi înveninat. Fiind chemați doctorii curții aceștia l-au spînzurat de picioare cu capul jos și l-au străpuns un ochi ca pe aci să se scurgă venitul. Și în felul acesta erau tratați domni numai, ne putem deci închipui cam în ce fel vor fi fost tratați țărani.

— Un nou ziar. Din București ni se scrie: Zilele acestea va apărea în Capitală un ziar independent »L'Echo des Balkans« sub direcțiunea principelui Albert Ghika.

Ziarul va fi scris în limbile franceză și albaneză și se va ocupa în special de politica din Balcani, făcînd cunoscut lumii civilizate ce este Albania și ce vor Albanezii.

— Ziar Italian oprit. Ministerul de Interne a oprit intrarea în Ungaria a revistei »La Grande Italia«, ce apare la Milano, pe motiv că atacă statul ungar și agită împotriva națiunii ungu-rești.

— Necrolog. Anastasia Neagoe n. Borca, soția părintelui asesor consistorial Ioanichie Neagoe din Petrovasela, a repauzat la 7 Noembrie în vrîstă de 47 de ani. Imormîntarea ei a avut loc la 8 Noembrie n. în cripta familiară din Petrovasela.

Veturia-Chitl Chirtop, fostă elevă a scoalei de fete din Sibiu, fetița d-lui Dr. Zosim Chirtop avocat în Cîmpeni, a repauzat la 7 Noembrie n. în vrîstă fragedă de abia 11 ani. Imormîntarea ei a avut loc la 8 Noembrie în cîmîntirul gr. ort. din Cîmpeni.

Odi!nească în pace!

— Micul martir. Într'o comună rusească din Galizia s'a întimplat, că un învățător polon a bătut până la sînge pe elevul său rutean Cohan-

ciuc, se zice, pentru că n'a voit să zică Tatăl nostru în polonește. Băatul în urma bătăi a murit. Faptul acesta de o brutalitate nemaiomenită a produs consternație generală. Zilele trecute în catedrala din Cazan (Rusia) din încredințarea deputaților naționaliști din Duma rusească și a legel rusești din Galizia s'a oficiat un parastas pentru odihna sufletului lui Cohan-ciuc. Parastasul la care au participat toți deputații partidelor majorității din Dumă a fost celebrat de episcopul Ievlogi, deputat naționalist, care în vorbire a spus următoarele: — Micuțul Mihai (Cohan-ciuc) și-a pierdut viața pentru credința sa. Biserica ortodoxă învață, că sîngele martirilor e sîmînța din care încolțește o viață nouă. Rugăciunea noastră să-l fie de pomenire veșnică bătatului, care a murit moarte de martir pentru credința rusească, iar Galiziei rusești mult suferitoare să-l fie re-naștere și înviere.

Noi Românii din Ungaria, cari și noi, avem de suferit foarte mult pentru credința noastră, să spunem copiilor noștri cazul lui Mihai Cohan-ciuc care în fragedă etate a murit ca un erou pentru legea sa.

În veci pomenirea lui!

— Distincție. Aflăm cu plăcere, că P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp al Aradului a distins cu bitu roșu pe diaconul dl Cornel Lazar. Felicitări!

— Alegere de învățător. Ni-se scrie: Duminecă, în 6 Noembrie s'a ținut alegerea de învățător în Cheresig, comună frunțasă pe valea Crișului repede.

Dintre 5 recurenți a fost ales vrednicul tînăr învățător din Făgădău Gheorghe Popo, fiul apreciatului Alexandru Popo, preot în Căpâlna.

Alegerea a decurs în toată ordinea prezidiată fiind de vrednicul protopop Toma Pacala.

— Operele lui Kainz. După moartea artistului Kainz între altele au rămas și două piese originale pe cari le încredințase unui prieten. După cât se anunță acum din Berlin, Stadttheater-ul din Lipsca a luat aceste piese pentru reprezentare. Amîndouă tragediile »Helena« și »Saul« se vor juca cât de curînd.

— Catedra de arheologie dela București. Din București ni se scrie: Membrii senatului universitar, s'au întrunit împreună cu membrii consiliului profesoral al Facultății de litere; sub președenția dlui Dumitrescu-Iași rectorul Universității, pentru a discuta asupra lucrărilor dlor Țigara-Samurcaș și G. Murnu care au cerut să fie numiți, profesori la catedra vacantă de arheologie dela Facultatea de litere din Capitală.

Dl profesor Mihail Dragomirescu, raportorul comisiei, care a cercetat lucrările prezentate de dl Țigara-Smurcaș și G. Murnu a depus raportul comisiei.

Luîndu-se în discuție, raportul celor delegați cu cercetarea lucrărilor candidaților, Senatul universitar și consiliul profesoral al facultății, au opinat că lucrările depuse nu sânt suficiente și a hotărît să nu recomande pe nici unul dintre cei doi candidați.

Hotărîrea aceasta este viu comentată în cercurile universitare.

— Soarta unui cartofor. Zilele trecute a fost arestat ovreiu Seinfeld avocat în Krakovia, deoarece comisese mai multe delict care atrăgeau asupra-și urmările legii. După cât se anunță din Krakovia, asupra averii avocatului a fost pronunțat concurs, căci poliția a descoperit că are datorii puzderii și numai datorile de cărți se urcă la suma de jumătate milion. După amănuntele cercetărilor se vede că jupânul Seinfeld nu prea făcea multă alegere între tovarășii săi de joc, căci cu puțină vreme în urmă întîlnindu-se cu un cheiner într'o cafenea din Lemberg s'au pus amîndoi să învîrtească foile și în câteva clipe cheinerul l-a și ras vr'o douăzeci mil de coroane. Banii aceștia jucați în cărți însă nu erau ai avocatului ci ai clienților săi pe cari îi pungășia. Pelîngă aceasta falsifica și acte publice. Iar pe numele unui om de seamă din Krakovia a falsificat un cambliu de 70.000 coroane, pe lângă asta a mai delapidat alte 138.000 din cautiunea unui milionar și toți banii aceștia au înotat pe apele jocului de cărți. Niște rude bogate ale ovreiuului au încercat o împăcare cu cel păgubit, dar auzînd fabuloasa sumă, l'au lăsat în voia sorții.

— **Convocare.** Despărțământul *Făgăraș*, aparținător Reuniunii învățătorilor din Arhidieceza gr.-cat. în sensul § 21 din Statute își va ține adunarea de toamnă la 20 Noembrie st. n. a. c. în Făgăraș, la care avem onoarea a invita P. T. membrii fondatori și ordinari și pe toți binevoitorii școlii.

Program: 1. Participarea la serviciul divin la orele 8 a. m. 2. Lecție practică prin Inv. G. Comănar cu elevii școlii. 3. Deschiderea adunării și constatarea membrilor președinți. 4. Alegerea comisiunilor. 5. Citirea dizertației »Educația morală« de I. Stroia. 6. Citirea procesului verbal luat în adunarea de primăvară. 7. Raport despre adunarea generală a Reuniunii. 8. Raportul bibliotecarului. 9. Raportul comisiunilor comise sub pct. 4. 10. Legitimarea achitării abonamentului la »Foaia Școlastică«. 11. Eventuale propuneri. 12. Statorirea locului pentru adunarea de primăvară. 13. Alegerea alor doi membrii verificatori. 14. Alegerea biroului pe un period nou. 15. Închiderea ședinței. *Comitetul.*

NB. Onor. membrii fondatori și ordinari, cari au restanță de taxe, sânt rugați a și le achita.

— »Balul costumat din Arad«. În editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărți poștale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, seria de 6 bucăți 1 cor. 20 fil. + porto poștal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Comercianților și vânzătorilor 50 bucăți cu 9 cor., 100 bucăți cu 16 cor. plus porto.

Venitul curat se va adăoga la fondul »Reuniunii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei școlii de fete.

— Atragem atențiunea on. public asupra anunțului lui Eugen Lieblich, Sibiu, str. Erzsébet Nr. 56, publicat în numărul de azi al ziarului nostru, pentru că atelierul fotografic a lui Lieblich este aranjat foarte modern și cu aparatele cele mai noi prin ce îi întrece pe toți fotografiile din Sibiu. Toate lucrările în branșa aceasta se execută artistic și cu prețuri moderate. Specialist în fotografierea copiilor.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eliz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. n.

ECONOMIE.

Recolta mondială a porumbului. Recolta porumbului din anul 1910, după statistica Biroului Central de Agricultură din Italia, în quintale metri ce este următoarea:

Ungaria 48,994,220, România 26,500,000, Italia 24,830,000, Rusia Europeană 15,481,600, Bulgaria 10,560,000, Spania 6,340,150, Canada 4,491,400, Rusia asiatică 131,200, Tunis 60,000 și Elveția 39,000.

Bancă românească în Lupșa. Ni-se scrie: La 27 Octomvre s'a ținut în Lupșa adunarea constituantă a noului institut de credit »Codru« sub președinția dlui Andrei Candrea, preot. Adunarea a votat mulțumită d-lui Dr. Petru Șpan, profesor în Sibiu, căruia i-se datorește în mare parte meritul înființării acestui nou institut.

România în Orient. O casă industrială din România a primit dela ministerul lucrărilor publice turcesc încredințarea, ca să perforzeze fântâni arteziene în Jemen și Asiria.

Prețurile grânelor din Aradul-Nou

20 Oct. 1910.

Ploaia din săptămîna aceasta este foarte priincioasă sămănăturilor.

Tirgul de bucate e constrîns, prețurile se urcă.

S'a vîndut azi

grân 3000 mm.	9 70—	9 90
ora mm.	6 50—	6 60
ovăz mm.	7 30—	7 60
secară mm.	6 50—	6 60
grâușoi 500 mm.	4 30—	4 40

Prețurile sânt socotite în coroane și după 50 de chilograme.

Poșta Redacției.

Cluj. »Somarea« n'o putem publica. Noi credem că e vreme pierdută să încercăm, prin somări și amenințări, să silești pe cineva să stea cu tine de vorbă, dacă nu vrea.

»Serbările din Căcău«. Regretăm că nu mai putem publica raportul, fiind prea întârziat. După cât ne aducem aminte serbările dela dv. au fost raportate organelor oficiale, ele nu vor rămânea deci neremarcate în șirul evenimentelor noastre culturale din acest an. Cu altă ocazie îngrijii-vă de informarea la timp a presei, căci în goana zilelor se imbulzesc tot alte momente la ziar. Salutări.

»Moire«. Din »reportul« d-tale reținem aici spre edificarea publicului cetitor câteva pasaje:

Vr'o șase ani sînt de atunci, de cînd, ideea strămutării sediului ppopesc dela la B. la S. — zămislită în creierul inferbîntat al unor drumeți oboșiți, după a căreia dos se pitula ființa hidoasă a nesățioasei hiene, a interesului personal — a prins a contagia corpul sănătos al întreg sinodului ppopesc de pe acele vremuri, așa, că călătorind germentul acestui bacil dela Ana la Caiafa era-era chiar trup să se facă, de puterea și voia celui prea înalt, nu ar fi zdrobit avîntul nesățiosului lor gînd.

Se înțelege năpădit de multe rugări, cereri și hotărîri, că fiindcă în B. nu există tren și cafană — birt, ca domni să-și petreacă — Ven. Consistor, deși nu cunoștea ființa desmățată ce se ascundea în dosul ideii de strămutare, totuși în repetite rînduri a respins rugarea.

— Din culcușul vechi al gîndirii, îmbrăcat în mantaua rigidă a vorbelor și încălzită tot de acel duh bătrîn și neputincios se scoală învățătorul B. din N. și ea apărarea, ca sediul să se strămute la S., adevărată și să zică asta ar vrea să fie constantă în caracter și nu știu de nu se aseamănă această constantă cu aceea cea zis Bismarck!?

Să ridică apoi părintele B., tot din N. și cu spirit tînăr-viguros, bazat pe istorie cu argumentație fără reproș, cu seninătate și vorbă de multă vlagă, rost bun și cu un fin spirit de prevedere pentru viitor storce mana din izvorul trecutului nostru și propune ca: sediul să rămînă și mai departe în B. —, motivîndu-și propunerea cu 12 puncte depănate din caietul adevăratei istorii și dreptei experiențe.

Deși uluit să vedea de argumentația părintelui B., totuși, duhul din hidoasa ființă a patimei personale de-a conduce poate, dădu curaj inv. B., ca prin vorbe mălăiețe și cu o șubredă argumentație să încerce a răsturna afirmația celor 12 puncte a părintelui B.

De răsturnat nici vorbă, dar cît paci era să îndruga la caietul ce la tors părintele, pledînd pentru el!

Și ca putregaiul să mai infecteze natura, să scoală și înbătrînitul în hărțueli de procese, preotul B. din B. Cu rostul sec al graiului, care izvora din duhul păgîn al sufletului negru crescut în viclenie, căuta să-și îmbrace lupul sufletul, în pelea de oaie a vorbelor.

Auziți: D-lui aprobă în întregime vederile și părerile lui B. dar la vot, deși e din și în B. nu votează.

Și d-ta al pretenția să publicăm cceste monstruoziități. Și cu căți ca d-ta n'avem noi de furcă!

F. În principiu împărtășim vederile, dar nu le putem aplica la cazul în chestiune. Mulțumiri și să ne trimiți altele.

Poșta Administrației.

»Nor« Turcheș. Am primit 1060 cor. abonament până la finea anului 1910.

E. C. C. Pentru soi de găște să vă adresați dnei văd. Dionisie Răsădean Nagylak.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cons.

BIBLIOGRAFII.

La Librăria Tribunei să află de vânzare:

Pentru limbă. Cîteva spicuri din dicționarul greșelilor noastre de limbă de Axente Banciu profesor à 30 fil. plus 5 fil porto.

Album în amintirea canonicului Augustin Bunea. Edat de clericul din seminarul Bunevestir à 7 cor. + 30 fil porto.

Culegere de diferite cîntece cuprinzând: hore, dolne, sârbe, cîntece de petrecere, marșuri, serenade, cîntece populare și diverse. Intocmită de Ioan I. Ciurcu à 70 fil.

Mulțămită publică.

Tuturor preastimaților cunoscuți, amici și rudeni, atât din loc, cât și din depărtări, cari s'au grăbit ca cu prilejul pentru mine prea dureros al pierderii prea de timpuriu iubitei mele soții *Anastasia*, să-mi exprime condolențe și cuvinte de mângăiere, atât în scris, cât și verbal, precum și prin participarea lor la actul înmormântării — să binevoiască a primi pe aceasta cale adănc simțita mea mulțămire, fiindu-mi imposibil a le mulțămii în particular.

În special mulțămesc în primul rînd Preasfințitului Domn Episcop Miron, carele prin delegatul său, Preacuvioșia Sa Dr. Iosif T. Bădescu mi-a trimis un sol de mângăiere și archiereasca Sa binecuvîntare; mulțămesc apoi înalt Preacuvioșiei Sale Domnului Filaret Musta, vicar episcopesc și Archimandrit pentru cuvinte de adevărată mângăiere părintească: esprim apoi adănc simțita mea mulțămire Preacuvioșiei Sale Dlui Dr Iosif T. Bădescu, carele însoțit de Domnul referent școlar Stefan Jian, necruțînd osteneala, au grăbit din o așa îndepărtare, ca să participe la actul de înmormântare al iubitei mele soții și prin prezența Sa a dat un nimb de sfințire momentului dureros. Prin predica Sa plină de învățături evanghelice a stărnit adevărată dragoste creștinească în popor, iară în inima mea îndurată a sădit cu cuvinte preaințelepte sămînța dragostei de biserică și de poporul meu, precum și stîmă față de Preacuvioșia Sa, pe care am cultivat-o și voi căuta s'o cultiv și în viitor.

Esprim mulțămire și stimaților frați preoți, cari au servit pe lângă Preacuvioșia Sa la actul înmormântării, precum și corpului învățătoresc din loc și jur, societății corale și reuniuni de înmormântare din loc, precum și societății pompierilor; aduc apoi mulțămiri stimaților domni membri din antistia comunală, oficianților comunali în special Domnului notar I. Knoll, corpului jandarmesc precum și șefului lor.

În fine cu dragoste și iubire părintească mă adresez și cătră tine iubit popor — și celui mic și mare, tînăr și bătrîn, bărbat și femeie, sărac și bogat, vă esprim pe lângă mulțămirea mea totodată și asigurarea că și de aici înainte vă voi iubi pe toți cu o îndoită dragoste și voi lucra pentru binele vostru.

Cei scăpați din vedere îi rog să mă scuze, primind și ei mulțămirea mele.

Petrovasela (Román-Petre) 26 Oct. 1910.

Ioanichie Neagoe,
paroh și asesor konzistorial.

Dentist român în Arad.

VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminium, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanță până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

În cancelaria advocațională a subscrișilor
afă aplicare

un candidat de avocat.

Reflectanții să-și comunice condițiunile și referințele personale.

Dr. Enea Draia și Dr. Bucur Băra,
advocați, — Murășoșorhei
Marosvásárhely.

Credit pe ipotecă, pe cambii
și pentru oficianți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Caut

un candid. de avocat

român cu praxă.

Postul se poate ocupa momentan.

Dr. Iustin Pop,
advocat, Deva.

CROITOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința
onoraților domni, preoți și învățători,
precum și întregului public român, că
mi-am deschis în Pâncota (Pankota)
Str. Principală o

croitorie modernă

unde pregătesc tot-felul de haine
bărbătești, precum: saloane, sacouri,
paltoane ușoare și de iarnă, pardesiuri
etc. Mai departe efeptuesc și prenoesc:
odăjdii bisericești precum: prapori,
patrafiri, reverenzi ș. a.

Rugând binevoitorul sprijin al on. public
român, semnez cu deosebită stîmă:

Gheorghe Drăgălina,
croitor.

Serviciu conștiințios!

**Societatea pe acții
Holandeză**

pentru asigurarea vieții.
(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)
Amsterdam.

Direcțiunea pentru Ungaria:
Budapest, Hollandi-udvar,
(palatul propriu, Piața Kálvin, Strada
Baross și Calea Üllői-ut.)

La finea anului 1909 au fost sumele
asigurate

peste 358 milioane Cor.

Suma totală rezervei premiilor 107 mill.
216.324.96 Cor. A plătit asigurațiilor până
în prezent 96 mill. 370.016.33 Cor.

Premiile cele mai ieftine.

Prospecte sau alte deslușiri dau cu plă-
cere Direcțiunea pentru Ungaria în Buda-
pesta și reprezentanții societății din țara
întreagă precum și

Dirigența pentru Ardeal:

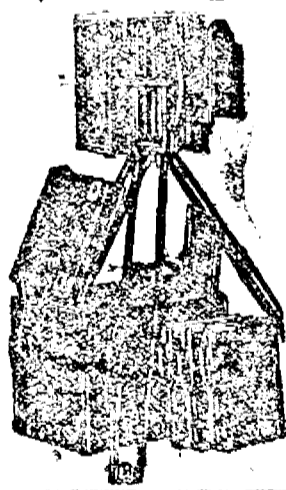
Fritz Prediger jun. Brașov, Str. Neagră 14,
și Agentura pentru Sebeșul-săsesc (Szász-
sebes) și jur:

Ioan Pavel și Heinrich Schunn, învățători.

PERRY ÁRPÁD

prologier și optic, singurul vânzător
de mașini de fotografiat «KODAK» în
Oradea mare-Nagyvárad. Rakocsi-út 3.

Mare asortiment de: oroloage de aur,
onni, nickel, cu penună, deșteptătoare,
cărți de cancelarie și de Schwarzwald. —
Mașini de fotografiat și ajustări pentru

amatori. Ochelari
veritabili Roden-
stock Diaphragma.
Mare asortiment de
sticle periscopice,
objective, lornete,
și de alte obiecte
optice. — Prăvălia
mea îi stă la dis-
poziția on. public
un Refraktometru
de Rodenstock
(mașină pentru exami-
narea ochilor)
prin ce se știe ime-
diat ce fel de sticle
sunt de lipsă. —

CANARINI

Cele mai fru-
moase cântărețe
moderne ce cântă
ziua și la lumină. Cântăreață tinăra 4, 5 fl.
de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele cana-
rine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl.,
după soi. Catalog de
prețuri despre papagal,
pasări transmarine măi-
muțe și câini de soi se
capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru
ajungerea comandelor la los în viață se
garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălia de animale din Ungaria.

Invenție nouă!

Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuințare
în economie și acasă, macină excelent orzul,
cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea
de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe
minut - pe lângă garanță și numai într-o mărime.

Prețul 14 coroane.

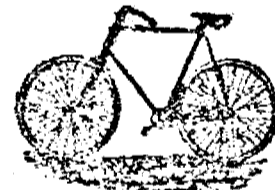
**Fac aparate pentru desta-
cerea sămânței** de lucernă și trifoiu
de mână cu puterea ori cu mâna, de aplica
în mașina de îmblătit ori de sine stătătoare
Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut să-
mânța tritolului și atelier de repa-
raturi de mașini

ORADEA-MARE
Nagyvárad, Kánytölp melett.

Mașini de cusut pentru treburi
casnice sau in-
dustriale, de cea mai bună fabricație.

biciclete și
gramofoane

se pot cumpăra cu
prețuri moderate

și plătiți în rate favorabile la

Bodor Béla

magazin de mașini de cusut
și biciclete în

Făgăraș, Str. Honvéd Nr. 11.

Să nu se ia nime

după reclamele sgomotoase și
înnainte de ce și-ar cumpăra
ghetele de trebuință să cerceteze
magazinul de

Încălțăminte
pentru bărbați femei și copii

Asociației pantofarilor din Arad
(Czipészek term. szövetkezete)

Szabadság-tér No. 14, unde
să găsească ghete lucrate de mă-
stăruși și calfele din localitate pe
lângă prețurile cele mai ieftine.

Noutate senzațională.

600 bucăți numai 4 cor.

1 ciasornic Anker practic, aurit, umblă
36 ore, cu lanț, pentru care se dă ga-
ranță 3 ani, 1 cravată modernă de mă-
tasă pentru bărbați, 3 buc. batiste foarte
fine, 1 inel pentru bărbați cu imitație
de piatră scumpă, 1 sugaretă cu ambră,
1 broș elegant pentru dame (noutate),
1 oglindă de toaletă practică pentru
buzunar, 1 portofel de piele pentru bani
1 cuțit de buzunar cu aparat, 1 păreche
de nasturi pentru manșete, 3 nasturi
la piept totul aurit (double) cu inchi-
zătorii patente, 1 album elegant pentru
chipuri, conținând 36 chipuri, de o fru-
museță universală, 5 obiecte de lux,
mare veselie p. tinări și bătrâni, 1 re-
gistru foarte folosit pentru scrisori,
20 obiecte de corespondență și încă
500 buc. obiecte diferite, foarte folo-
sitoare în casă. Toate la ofaltă cu cia-
sornicul care singur prețuiește mai mult
numai 4 cor. Pe lângă ramburs trimite
Zentral-Versandhaus: F. Windisch,
KRAKAU, Nr. 625.
NB. Obiecte ce nu convin se rescumpără.

ILUSTRATE
cu motive românești,
vederi din Arad ș. a.
se pot căpăta la
LIBRĂRIA
TRIBUNEI
în ARAD.

Atelierul cu instalații
electrice pentru cuțite
și tocițarie — a lui
HUBERT GYÖRGY
Budapesta, Str. Váci 67.

— Se recomandă pentru
ascuțirea și repararea
de foarfeci, cuțite, brice și
tesacuri de bucătărie în
condiții ireproșabile și pr.
Mare depozit de unelte
și utensilii pentru barbieri,
ca foarfeci, brice și cu-
rele de ascuțit etc. etc.
Pentru barbieri se ascut
două brice pe gratis dacă
trimiți 12 deodată. —

Prima atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietri monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TARSÁ sculptor și măiestru pietrar.
Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

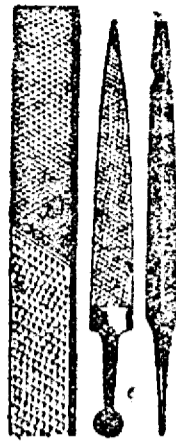
Magazin de pietri monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.
Biroul Central:

Nagyszeben, Fielscher-gasse 17.
Filiale: Déva, Nagyvárad.

STEIN MIKLÓS

— fabrică de tăiat pile —
Oradea-mare — Nagyvárad.
Fabrica: Damjanics-u. 30. Magazin: Teleki-u. 33.

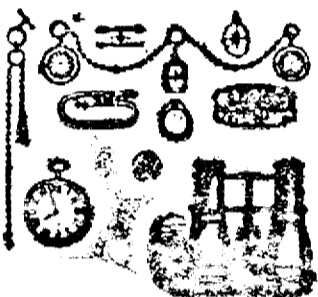

Recomandă fierarilor și comercianților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate etc. Primește spre scobire pile mici și mari vechi cu prețuri ieftine.

Cel mai mare magazin de giuvaerice și ceasornice.

Tamás István ciasnornicar, giuaergiu și opticar
Gyulafehérvár, Piata Hunyadi - (lângă Hotel Elisabeta).

Recomandă ori-ce juvaere de aur și argint, ca lanțuri de aur pentru bărbați și femei, ciasnornice de buzunar, fabricație din Svițera, ca renumitele ciasnornice Omega și pendulele și deșteptătoarele Becht, ochelari, articole optice, etc. pe lângă prețurile cele mai moderate și serviciu conștiințos. Toate comanda sunt a-se adresa cu încredere la firma de sus.

Grădini și Parcuri

transformează și plănuiește:
Nagy Sándor, Arad,
Illés-uteza No. 66.
Cultivarea proprie a pomilor de lux și a tufelor de ornament.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

B-A-N-I

pe moșii și case de închiriat din Arad
cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄ și 5⁰/₀, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez speșele de intabulare, convertes datorile de interese mari.

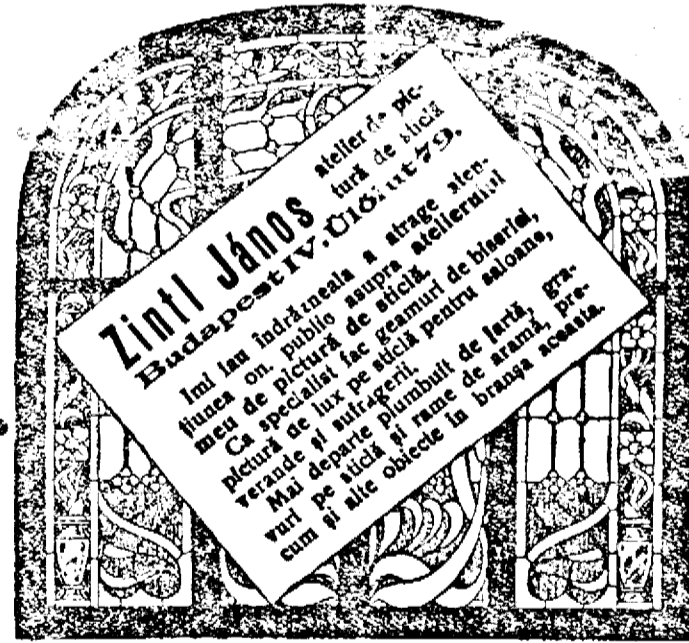
Resolvare grabnică, serviciu prompt.

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a Institutului pentru credit fonciar din Sibiu pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Claba.

ARAD, Karolina-uteza 8. (Casa proprie.)
(Lângă filiala Poștei.)

Prețuri pe lângă onorar acuzitori de afaceri abili și demni de încredere.

Zinti János Atelier de pictură de buclă
Budapest-IV. C16. 114-7-53.
Îmi las îndrăzneala a strage stăruința on. publică asupra atelierului meu de pictură de buclă.
Ca specialist fac geamuri de biserică, verande de lux pe sticlă pentru saloane, vârf de departe plumbuit de țară, gravuri pe sticlă și rame de aramă, precum și alte obiecte în bransa noastră.

Friedrich Schintzel

— fabrică de mezeluri, —
— salam și cârnățarie —
în Nagyszeben — Hermanstadt
— Jungenwald strasse No. 3. —

Își recomandă diferitele specialități de cârnați de cea mai fină calitate, șunci, salam, pariser, cârnăței de hrean și Frankfurt, caș de ficat, sarfăladă etc. Slănină albă și pipărată, unsoare curată de porc.

Liste de prețuri gratuit. Vanzătorii primesc rabat. Comanda din provincie se efectuează prompt, atât la expediția cu poșta cât și cu trenul.

Prăvălie nouă în Arad.

La 1 Noiembrie am deschis pe Piața Andrássy-tér No 20, lângă Hotelul Central (Központi Szálloda) o prăvălie de bijuterii și ceasornice.

Magazin bogat în nestemate la bijuterii de aur și argint și la obiecte de argint veritabil de China, astfel, că pot satisface pe deplin și cerințelor celor mai delicate.

In atelierul meu de reparație se execută foarte artistic tot felul de obiecte în această branșă, ceasornice și se reparază și transformează bijuterii etc.

Principiul meu ca negătător și industriaș e: Promptitudine, lefinătate și încredere.

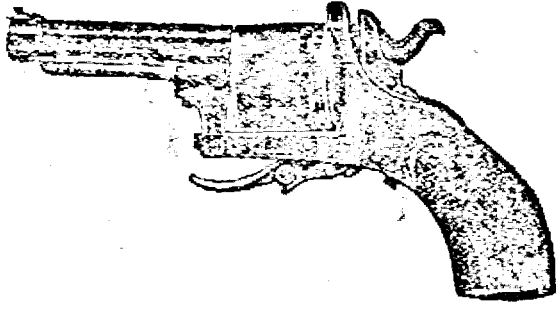
Speriez că mi se va da ocaziune, ca atât în privința prețurilor cât și a executării de obiecte să conveng on. public.

Cu deosebită stimă:

Fellner Samu,
ceasornicar și bijutier.

Piața Andrássy 20. Lângă Hotel Central.

Cu plă-
tire în
rate!

Arme de vânătoare și revolvere

mare asortiment la **Ioan Kalenda,**
Oradea-mare (Nagyvárad) lângă biserica Hoidaș.
Telefon în legătură cu întreg comitatul 245.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Jószelváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot felul de reparații și transformarea motoarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitorii de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Arapuri p. trierat. Bastimente cu benzină, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiță. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparații de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articli tehnici. Fișile magnetice. Unsoari. Material de condensajune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințos —

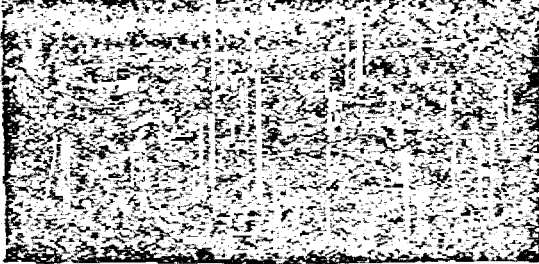
— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

ALBERT LINDENFELD
hărăgar, Hodmezővásárhely, Toldi-u. 4.

Se recomandă pentru orice lucrări în acest ram, atât noi cât și reparații ca, cazane pentru fert rachiu, aranjamente pentru fabrici de spirt, căldări de spălat, turnătorie de alamă, tigăi, paturi comprestre, piue și instalații de apeducte pe lângă prețuri conven.

: Cumpăr aramă nefolosibilă pentru prețuri mari.

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu — Nagyszeben — Hermanstadt
Erzsébet-u. No 56 (casa proprie).

— Execută toffelul de icoane artistice. —
Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. Picturi renumite în oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică. Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimei este primul. —
Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios. —
Prețuri moderate. Cu deslușiri servesc.

Telefon 670—679.

Telefon 670—679.

Inainte de ce ti-ai fi cumpărat

lemnele de trebuință **foc**
pentru

cereți deslușiri asupra prețului,

căci eu nu numai că

vînd cele mai lefine

lemne de foc

prima calitate

ci pentru un florin de stângen le și tal cu fe-restrăul propria circular.

Așteptând binevoitorul sprijin, sunt

Cu deosebită stimă:

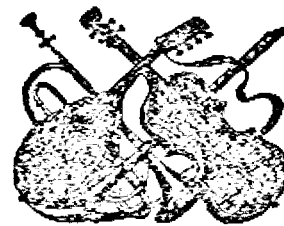
PETRU NOVAC,

negustor de lemne în

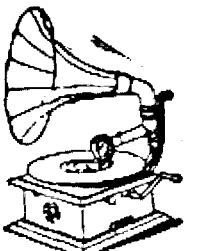
Arad, Övár-tér 10 (lângă pod) și Teleky-u 4.

Lemne de foc mărunțate expedez acasă.

Babós Béla fabricant de instru-
mente muzicale în
— Sibiu, (Nagyszeben) Piața-mică 24. —

Unicul fabricant în Sibiu. Cel mai ieftin și cel mai bun depozit de cumpărat pentru orice instrumente, precum: violine, țitere, clarinete, harmonice, și toffelul de instrumente de suflat din alamă, etc.

Cele mai bune și mai lefine corzi de violine. Mare depozit de Gramofoane în diferite mărimi, precum și Scala-Record. Mare asortiment de plăci pentru gramofoane cu prețuri ieftine. Comandele se efectuează prin trimiterea banilor înainte sau prin rambursă. Reparaturile se execută artistic și cât se poate de prompt.